

EIOPA redovita uporaba
EIOPA-BoS-19/040 HR
19. veljače 2019.

Preporuke za sektor osiguranja s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije

Preporuke

Uvod

1. U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1094/2010¹ (Uredba o EIOPA-i), EIOPA izdaje Preporuke za sektor osiguranja s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.
2. Ove se Preporuke temelje na Direktivi 2009/138/EZ² (direktiva Solventnost II), Direktivi (EU) 2016/97³ (IDD) te smjernicama EIOPA-e i drugim relevantnim instrumentima EIOPA-e.
3. Ove Preporuke slijede niz mišljenja koja je EIOPA donijela kako bi promovirala dosljedne nadzorne prakse u pitanjima povezanim s posljedicama povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.
4. Do povlačenja će doći na datum stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako on ne bude postignut, dvije godine nakon obavijesti Ujedinjene Kraljevine, tj. 30. ožujka 2019., ako se ne donese odluka o produženju tog dvogodišnjeg razdoblja.
5. Ako se Ujedinjena Kraljevina povuče iz EU-a bez ratifikacije sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina 30. ožujka 2019. postaje treća zemlja te društva za osiguranje i distributeri iz Ujedinjene Kraljevine gube pravo na poslovanje u državama članicama na temelju slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga. Nadalje, distributerima iz Ujedinjene Kraljevine koji nisu registrirani na području 27 država članica EU-a (EU27) više neće biti dopušteno obavljati poslove distribucije na području EU27.
6. EU i Ujedinjena Kraljevina postigli su dogovor o nacrtu sporazuma o povlačenju koji uključuje prijelazno razdoblje nakon povlačenja, tijekom kojeg bi Ujedinjena Kraljevina ostala dio jedinstvenog tržišta. U ovom trenutku još nije sigurno hoće li se prihvatiti nacrt sporazuma o povlačenju. Europsko vijeće pozvalo je 13. prosinca 2018. na intenzivnije pripreme na svim razinama za posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine, uzimajući u obzir sve moguće ishode.⁴
7. Člankom 41. stavkom 4. direktive Solventnost II od društava za osiguranje zahtijeva se da poduzmu razumne mjere kako bi osigurala kontinuirano i redovito obavljanje svojih djelatnosti, uključujući i izradu planova za slučaj nepredviđenih okolnosti⁵. EIOPA je 21. prosinca 2017. objavila Mišljenje⁶ u

¹ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.–83.)

² Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.–155.)

³ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (preinačeni tekst) (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.–59.)

⁴ Vidjeti zaključke izvanrednog sastanka Europskog vijeća (članak 50.) od 13. prosinca 2018., stavak 5. (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/hr/pdf>).

⁵ Mišljenje EIOPA-e o kontinuitetu pružanja usluga u osiguranju s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije (EIOPA-BoS-17/389)

⁶ Vidjeti priopćenje EIOPA-e od 5. studenoga 2018., <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance-.aspx>.

kojem poziva nadležna tijela da osiguraju da društva za osiguranje čije je prekogranično poslovanje pogođeno izrade realistične planove za slučaj nepredviđenih okolnosti u kojima se utvrđuju mjere za sprečavanje obavljanja djelatnosti osiguranja bez odobrenja i osigurava kontinuitet pružanja usluga nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine te da provedu navedene mjere. Mjere koje su na raspolaganju društvima za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine uključuju prijenos portfelja prekograničnog osiguranja na društvo za osiguranje s poslovnim nastanom na području EU27 i osnivanje podružnica iz trećih zemalja na području EU27.

8. Mnoga društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine koja imaju sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini ili na Gibraltaru, posebice ona s velikim prekograničnim poslovanjem na području EU27, poduzela su korake i provode mjere za slučaj nepredviđenih okolnosti. Međutim, prema stanju u studenome 2018., 124 društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine i s Gibraltara, koja čine 0,16 % ukupne djelatnosti osiguranja u 30 država članica EGP-a (EEA30), nemaju utvrđene planove za slučaj nepredviđenih okolnosti ili su ti planovi nedovoljni da bi se spriječilo obavljanje djelatnosti osiguranja bez odobrenja te da bi se osigurao kontinuitet pružanja usluga nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine⁷. Time je pogođeno poslovanje s 9,1 milijunom ugovaratelja osiguranja i obveze iz osiguranja u visini od 7,4 milijarde EUR. Većina poslovanja (s obvezama iz osiguranja u visini od 5,4 milijarde EUR) odnosi se na nekoliko društava za neživotno osiguranje u Ujedinjenoj Kraljevini. Samo 3 % ugovaratelja osiguranja na koje bi to moglo utjecati ima ugovor s društvima za životno osiguranje. Ostatak poslovanja ima uglavnom nisku vrijednost i kratkoročne obveze. Sveukupno, 75 % predmetnih ugovora o osiguranju pripada portfeljima s prosječnim zaračunatim premijama manjim od 100 EUR godišnje. Za 76 % ugovora o osiguranju preostalo trajanje obveza u prosjeku je kraće od dvije godine. Iako se to odnosi na mnoge države članice EU27, neke su konkretnije pogođene u pogledu broja ugovaratelja osiguranja s postojećim prekograničnim ugovorom.
9. Opći je cilj ovih Preporuka poticanje konvergencije i dosljednog nadzornog pristupa u postupanju prema društvima za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine i distributerima u svim državama članicama utvrđivanjem smjernica za primjenu postojećeg pravnog okvira na temelju dogovora između EU-a i drugih ugovornih strana izvan EU-a.
10. Ove se Preporuke primjenjuju i na društva za osiguranje i distributere s poslovnim nastanom na Gibraltaru.
11. Ove su Preporuke upućene nadležnim tijelima. Bez obzira na činjenicu da se posebnim odredbama opisuju obveze koje društva za osiguranje i posrednici u osiguranju trebaju ispuniti, ovaj dokument ne treba tumačiti kao nametanje bilo kakvih izravnih zahtjeva navedenim financijskim institucijama. Od financijskih se institucija traži da se pridržavaju nadzornog ili regulatornog okvira koji primjenjuje njihovo nacionalno nadležno tijelo.
12. Pojmovi koji nisu definirani u ovim Preporukama imaju značenje definirano u pravnim aktima navedenima u uvodu.

13. Preporuke se primjenjuju od dana koji slijedi nakon dana prestanka primjene Ugovorâ na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji.

Preporuka 1. – Opći cilj

14. U postupanju prema prekograničnom poslovanju društava za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine nadležna tijela trebaju nastojati umanjiti štetu za ugovaratelje osiguranja i korisnike osiguranja, na temelju primjenjivih zakona EU-a i nacionalnih zakona.

Preporuka 2 – Uredna likvidacija

15. Nadležna tijela trebaju primjenjivati pravni okvir ili mehanizam kako bi se olakšala uredna likvidacija poslovanja koje je postalo neodobreno ili od društava za osiguranje trebaju zahtijevati da odmah poduzmu sve potrebne mjere da postanu odobrena na temelju prava Unije.
16. Nadležna tijela trebaju spriječiti da društva iz Ujedinjene Kraljevine sklapaju nove ugovore o osiguranju ili uspostavljaju, produžuju, proširuju, povećavaju ili nastavljaju pružati osigurateljno pokriće na temelju postojećih ugovora o osiguranju u njihovom području nadležnosti dok nemaju odobrenje za takve poslove osiguranja na temelju prava Unije. Ovim se ne dovode u pitanje prava ugovaratelja osiguranja da iskoriste mogućnost ili pravo u postojećem ugovoru o osiguranju da ostvare svoje mirovinske pogodnosti.
17. Nadležna tijela trebala bi uložiti sve potrebne napore kako bi nadzirala prekogranično poslovanje društava za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine koja su u njihovoj nadležnosti. Nadzor bi trebao uključivati nadzor provedbe i, u suradnji s nadzornim tijelima u Ujedinjenoj Kraljevini, odgovarajući nadzor relevantnih bonitetnih aspekata prekograničnog poslovanja, uključujući financijski položaj društva iz Ujedinjene Kraljevine. Nadzor bi se trebao temeljiti na riziku i uzeti u obzir proporcionalnost.

Preporuka 3. – Odobrenje za rad podružnica iz trećih zemalja

18. U skladu s člankom 162. direktive Solventnost II, društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine mogu zatražiti odobrenje za obavljanje prekograničnog poslovanja preko podružnice u državi članici i tako osigurati mogućnost obavljanja prekograničnog poslovanja u toj državi članici.
19. Pri procjeni jesu li ispunjeni pravni uvjeti za odobrenje takve podružnice, nadležna tijela trebala bi primjenjivati načelo proporcionalnosti i uzeti u obzir da je društvo za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine bilo podložno zahtjevima iz direktive Solventnost II prije povlačenja Ujedinjene Kraljevine.
20. Ako bi to ubrzalo postupak odobravanja, nadležna tijela trebala bi razmotriti ograničavanje odobrenja za rad podružnice na likvidaciju postojećeg poslovanja.

Preporuka 4. – Prestanak važenja odobrenja za rad

21. Ako pravni okvir države članice sadržava odredbe o postupanju prema društvima za osiguranje nakon prestanka važenja njihova odobrenja za rad, kako je navedeno u članku 144. stavku 1. točki (a) direktive Solventnost II,

nadležno tijelo trebalo bi razmotriti primjenu tih odredaba na društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine u svojoj nadležnosti nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine. U tom bi slučaju nadležno tijelo trebalo uložiti sve potrebne napore kako bi se osigurala učinkovita provedba tih odredbi, u suradnji s nadzornim tijelima u Ujedinjenoj Kraljevini.

Preporuka 5. – Prijenosi portfelja

22. Nadležna tijela trebala bi dopustiti dovršetak prijenosa portfelja s društava za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine na društva za osiguranje iz 27 država članica EU-a pod uvjetom da je to započeto prije datuma povlačenja. U tu bi svrhu nadležna tijela trebala blisko surađivati s nadzornim tijelima u Ujedinjenoj Kraljevini uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 39. direktive Solventnost II i odredbe članka 4.2.1. Odluke Odbora nadzornika o suradnji tijela za nadzor osiguranja država članica Europskog gospodarskog prostora od 30. siječnja 2017. (EIOPA-BoS-17/014). Nadležna tijela trebala bi smatrati da je prijenos portfelja pokrenut ako su ih nadzorna tijela iz Ujedinjene Kraljevine obavijestila o pokretanju prijenosa portfelja i ako je društvo za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine platilo naknadu za regulatornu transakciju nadzornom tijelu ili tijelima u Ujedinjenoj Kraljevini te ako je imenovalo neovisnog stručnjaka za prijenos.

Preporuka 6. – Promjena uobičajenog boravišta ili poslovnog nastana ugovaratelja osiguranja

23. Ako je ugovaratelj osiguranja s uobičajenim boravištem ili, u slučaju pravne osobe, poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini sklopio ugovor o životnom osiguranju s društvom za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine te je nakon toga ugovaratelj osiguranja preselio svoje uobičajeno boravište ili poslovni nastan u jednu od 27 država članica EU-a, nadležna tijela trebala bi pri nadzornom pregledu uzeti u obzir da je ugovor o osiguranju sklopljen u Ujedinjenoj Kraljevini i da društvo za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine nije pružalo prekogranične usluge za područje EU27 za ovaj Ugovor.

24. Nadležna tijela trebala bi primjenjivati isti pristup na ugovore o neživotnom osiguranju koji se ne odnose na zgrade ni zgrade i njihov sadržaj ni na vozila.

Preporuka 7. – Suradnja među nadležnim tijelima

25. Ako društvo za osiguranje u Ujedinjenoj Kraljevini ima prekogranično poslovanje u više od jedne države članice, nadležna tijela tih država članica trebala bi surađivati u pogledu nadzora tog poslovanja, posebice razmjenom sljedećih informacija, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti:

- (a) priroda i opseg prekograničnog poslovanja u njihovoj nadležnosti;
- (b) mjere koje je društvo poduzelo ili koje planira poduzeti kako bi se osigurala uredna likvidacija prekograničnog poslovanja;
- (c) nadzorne mjere koje je nadležno tijelo poduzelo ili, prema potrebi, namjerava poduzeti s obzirom na društvo;
- (d) svi problemi poslovanja ili solventnosti koji su utvrđeni s obzirom na društvo.

26. Ako to smatra potrebnim, EIOPA može uspostaviti platformu za suradnju za određeno društvo uz sudjelovanje dotičnih nadležnih tijela. Nadležna tijela trebala bi uložiti sve potrebne napore kao bi sudjelovala u radu platforme.

Preporuka 8. – Obavijesti ugovarateljima osiguranja i korisnicima osiguranja

27. Nadležna tijela trebala bi obavijestiti društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine s prekograničnim poslovanjem u njihovoj državi članici o obvezi da ugovaratelje osiguranja i korisnike osiguranja na temelju ugovora na koje utječu posljedice povlačenja Ujedinjene Kraljevine obavijeste o posljedicama u pogledu prava i obveza ugovaratelja osiguranja i korisnika osiguranja koji proizlaze iz tih ugovora.
28. Nadležna tijela trebala bi ukloniti društva za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine iz nacionalnog registra društava za osiguranje nakon datuma povlačenja i obavijestiti javnost o pravnom okviru koji se primjenjuje na prekogranično poslovanje društava za osiguranje iz Ujedinjene Kraljevine.

Preporuka 9. – Poslovi distribucije

29. Nadležna tijela trebala bi osigurati da posrednici i subjekti iz Ujedinjene Kraljevine koji namjeravaju nastaviti ili započeti s poslovima distribucije prema ugovarateljima osiguranja na području EU27 i za rizike na području EU27 nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine imaju poslovni nastan i budu registrirani na području EU27 u skladu s relevantnim odredbama direktive IDD. Nadležna tijela trebala bi osigurati da posrednici, koji su pravne osobe i imaju poslovni nastan i registrirani su u Uniji, dokažu odgovarajuću razinu korporativnih kapaciteta koji su razmjerni prirodi, obujmu i složenosti njihova poslovanja. Ti posrednici ne bi smjeli imati karakteristike prazne ljušture. Nadalje, potrebno je kontinuirano ispunjavati stručne i organizacijske zahtjeve iz direktive IDD.

Ovim se ne dovodi u pitanje pravo država članica da u svoje nacionalno pravo uvedu posebne odredbe za posrednike iz trećih zemalja, pod uvjetom da je zajamčeno jednako postupanje prema posrednicima na dotičnom tržištu.

30. Pri procjeni obavlja li određeni posrednik ili subjekt iz Ujedinjene Kraljevine poslove distribucije u EU-u nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir da se samo dosljednom i ujednačenom primjenom direktive IDD može zajamčiti ista razina zaštite za potrošače i osigurati jednaki uvjeti u Uniji. Nadležna tijela trebala bi osigurati da svi posrednici koji obavljaju poslove distribucije usmjerene na ugovaratelje osiguranja na području EU27 i rizike na području EU27 budu obuhvaćeni područjem primjene direktive IDD.
31. U tu bi svrhu nadležna tijela trebala ocijeniti svaki model distribucije u odnosu na definiciju poslova distribucije iz direktive IDD.

Pravila o usklađenosti i izvješćivanju

32. Ovaj dokument sadržava preporuke izdane u skladu s člankom 16. Uredbe o EIOPA-i. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EIOPA-i, nadležna tijela i financijske institucije poduzimaju sve napore kako bi se uskladili sa smjernicama i preporukama.

33. Nadležna tijela koja su usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim Preporukama trebaju ih uvrstiti u svoj regulatorni ili nadzorni okvir na primjeren način.
34. Nadležna tijela trebaju potvrditi EIOPA-i jesu li usklađena ili namjeravaju li se uskladiti s ovim Preporukama odnosno navesti razloge eventualne neusklađenosti u roku od dva mjeseca nakon objave prevedenih verzija.
35. U slučaju da nadležna tijela ne odgovore u navedenom roku, smatrat će se da nisu usklađena s pravilima izvješćivanja te će kao takva biti prijavljena.

Završna odredba o pregledu

36. Ove Preporuke podliježu EIOPA-inom pregledu.